

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 15

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 1 oktober 2021

---

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Leesbevorderingsnetwerken - Stand van zaken

De voorleesweek staat voor de deur. Het Vlaamse regeerakkoord maakt melding van het bevorderen van het leesplezier in samenwerking met de wijkbibliotheken. In zijn beleidsnota voegt de minister daaraan toe dat hij werk zal maken van een duurzaam taal- en leesbevorderingsbeleid over diverse beleidsdomeinen heen.

De minister lanceerde, samen met de minister van Onderwijs, een Vlaams Plan Leesoffensief. Een initiatief dat ik, gezien de soms verontrustende evoluties omtrent de leesmotivatie en leesvaardigheid van zowel de jeugd als de volwassenen, enkel kan onderschrijven. Desalniettemin heb ik hierbij enkele vragen, niet in het minst over de leesbevorderingsnetwerken, die een belangrijke pijler van het plan vormen.

1. Waar zijn er momenteel al leesbevorderingsnetwerken? Graag een overzicht per provincie.
2. Hoe zullen de leesbevorderingsnetwerken in de praktijk worden uitgerold?
3. Met welke partners zal men werken bij de opstart van de leesbevorderingsnetwerken? Worden hiervoor projectoproepen uitgeschreven? Op basis van welke criteria of parameters worden deze partners geselecteerd?
4. Waar worden, naast de al bestaande leesbevorderingsnetwerken, verder nog netwerken gepland? Wat zal hierbij de timing zijn? Graag een overzicht per provincie.
5. Als de minister merkt dat bepaalde provincies te maken krijgen met een significante achterstand in aantal van deze leesbevorderingsnetwerken, welke maatregelen zal hij dan nemen?

**Vlaams
Parlement**

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 15 van 1 oktober 2021

van **BRECHT WARNEZ**

---

1. Zowel op lokaal als bovenlokaal niveau worden heel wat leesbevorderingsnetwerken gevormd, vaak met de bibliotheek als centrale actor. Een vastomlijnde format en een exhaustief overzicht van dergelijke netwerken per provincie bestaat echter niet. De netwerken komen (afhankelijk van de noden en de (boven)lokale context) in allerlei vormen en maten voor.

Een leesbevorderingsnetwerk is dus veeleer een begrip of concept dat wordt gehanteerd om de diverse praktijken van (boven)lokale samenwerking rond leesbevordering te benoemen (en stimuleren). Vaak is de bibliotheek de spil of de katalysator in zo'n netwerk en het aanspreekpunt voor culturele, onderwijs- en welzijnspartners. Doel van zo'n netwerk is om via samenwerking verschillende doelgroepen aan te spreken (kinderen/jongeren/volwassenen) en hen te stimuleren in hun leesmotivatie en toeleiding te faciliteren. Samenwerking tussen diverse partners genereert meer draagvlak, een groter bereik en dus meer impact.

Uit een sectorale bevraging uit 2018 van Iedereen Leest, de referentieorganisatie rond lezen en leesbevordering, blijkt dat haast 60% van de openbare bibliotheken als partner of organisator in een lokaal overlegplatform zit. Daar wordt vooral gefocust op cultuur- of vrijetijdsparticipatie en onderwijs, maar ook welzijn wordt genoemd. Bibliotheken zien onderwijsinstellingen (93,1%), kinderopvang (61,5%), lokale gemeentebesturen (58,8%), opvoedingsorganisaties (56,9%) en zorginstellingen (51,5%) als prioritaire lokale partners.

- 2-5. Zoals hierboven aangegeven, bestaat momenteel geen vastomlijnde format voor leesbevorderingsnetwerken die (bijvoorbeeld middels een projectoproep) Vlaanderen-breed worden uitgerold.

Het actieplan leesbevordering uit 2017 (voor de periode 2017-2018) maakte inderdaad gewag van het stimuleren van leesbevorderingsnetwerken via het opsporen van goede praktijken, het opzetten van piloottrajecten en het delen van de opgedane ervaringen via een publicatie en vormingen (per provincie). Deze pilootprojecten werden door tijdsgebrek echter niet opgezet. Bij de uitvoering van dit plan werd prioritair geïnvesteerd in het Boekstartprogramma dat eveneens lokale leesbevorderingsnetwerken stimuleert.

In de praktijk blijven dus leesbevorderingsnetwerken groeien en ontstaan, gestimuleerd door diverse acties en initiatieven:

- Bestaande leesbevorderingscampagnes zoals de aankomende Voorleesweek of de Jeugdboekenmaand (gecoördineerd door Iedereen Leest) zijn triggers voor bibliotheken om lokale samenwerking met omliggende scholen, kinderdagverblijven en andere actoren aan te gaan en uit te bouwen.
- Zoals hierboven al aangehaald, gaat in het kader van het Boekstart-programma (gecoördineerd door Iedereen Leest) elke deelname van gemeenten ook gepaard met de opstart van een leesbevorderingsnetwerk (met de focus op de voorschoolse leeftijd, 0 tot 3 jaar). Betrokken actoren zijn openbare bibliotheken, consultatiebureaus en Huizen van het Kind, maar ook andere actoren die werken

met kwetsbare gezinnen kunnen daarbij aansluiten. [Ook samenwerkingsverbanden met kinderdagverblijven](#) vinden meer en meer ingang. Boekstart loopt momenteel in 254 Vlaamse en Brusselse gemeenten.

- Andere leesbevorderende initiatieven waar lokale samenwerking centraal staat, zijn o.a. de voorlees-aan-huiswerkingen of de lokale communities van '[Jouw stad] Leest', een initiatief van Cultuurconnect dat vandaag al in Leuven, Gent, Brugge en Antwerpen is opgestart.
- De meeste erkende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die in het kader van het bovenlokaal cultuurdecreet worden ondersteund, hebben een deelwerking bibliotheken die rond leesbevordering samenwerken.
- Binnen verschillende Lezen op School trajecten (een projectlijn van mijn collega-minister Weyts), worden ook leesbevorderingsnetwerken gevormd tussen onderwijsactoren en bibliotheken en andere gemeentelijke spelers. Deze proeftrajecten lopen tot midden 2022.

In de adviesnota 'Een Leesoffensief voor Vlaanderen', die ik samen met mijn collega-ministers Weyts en Beke zal hanteren voor een geïntegreerd en beleidsdomein-overschrijdend leesbevorderingsbeleid, zit de filosofie van samenwerking met het oog op leesbevordering ook vervat. Belangrijke doelstellingen zijn onder meer het versterken van de bibliotheek als spil van het lokale leesnetwerk (SD2) en het versterken van de samenwerking tussen de lokale onderwijs-, welzijns- en socio-culturele actoren en de bibliotheek (SD4).

Deze adviesnota werd op 16 juli van dit jaar meegedeeld aan de Vlaamse Regering, de operationalisering ervan start dit najaar. In de toekomst zullen dus – binnen de budgettaire mogelijkheden - stelselmatig nieuwe initiatieven genomen worden die de samenwerking stimuleren en die de bibliotheken de nodige tools geven om hun rol als spil in de leesbevorderingsnetwerken waar te maken.